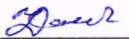

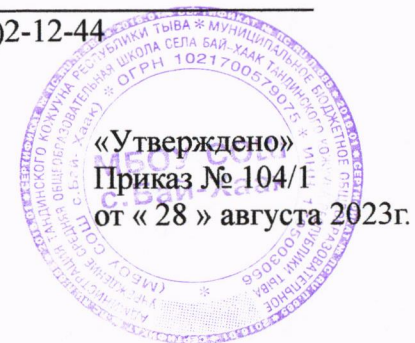

Министерство просвещения Российской Федерации
Министерство образования Республики Тыва
МКУ Управления образования администрации Тандинского кожууна РТ
МБОУ СОШ с.Бай-Хаак Тандинского кожууна Республики Тыва

668310, с. Бай-Хаак, ул. Советская, д. 88, тел./факс 839437)2-12-44
E-mail: tyva_shcool_68@mail.ru

«Рассмотрено»
на заседании ШМО
 Дамба У.М.
Протокол №1
от «28» августа 2023 г

«Согласовано»
Заместитель по УВР
 Оюн Р.Т.
от «28» августа 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по предмету родной язык, 8 «а» класс.
Программа разработана на основе учебной
программы «Тувинский язык и развитие речи. Примерные
программы. 5-9, 10-11 классы»
Авторы: К.Б. Доржу, Ч.А.Сарыглар. Кызыл, 2017 г.

Уровень образования: основное общее образование
Количество часов: в неделю 2 часа, в год 68 часов
Уровень обучения: базовый
Учитель: Оюн Зинаида Овеш-ооловна
Категория – высшая

с. Бай-Хаак, 2023 г.

ФКӨС негелделери-биле «Тыва дыл» эртемин өөрөнгенин түннелдери (5-9 класстар)

Бот-тускайлаң түннелдер:

- төрөөн чуртунга ынак, ол дээш сагыш човаары, хөй аймак чоннуг Россияның төөгүлүг эрткен болгаш амгы оруун, оон чурттакчыларының төрөөн дылын хүндүлээри, оларның салым-чолунга хамаарылгалыын угаап билири, Ада-чуртунун мурнунга харыысалгалыг болуру;
- бодунун кайы аймакка хамаарылгалыын, чонунун болгаш чуртунун төөгүзүн, дылын, культуразын билири; бодунун чонунун болгаш кижини төрөлгөтөннүн культурулуг өнчүзүнүн үндезиннерин билири;
- Россияның болгаш делегейнин чоннарының төөгүзүнге, культуразынга, шажын-чүдүлгезинге, езу-чаңчылдарынга, дылынга болгаш ыдык-сүзүктеринге хүндүткелдиг, сагыш-сеткилинден эки хамаарылгалыг болуру;
- кижинин интеллектуалдыг болгаш чогаадыкчы салым-чаяанын база мөзү-бүдүш шынарларын хевирлеп, сайзырадырынга школага өөредилге үезинде төрөөн дылын дамчыштыр шингээди алырын медресе билири, билиг чедип алырынга ук дылдың ужур-утказын тодарадыры, ону тыва чоннун ыдыктыг, үнелиг эртинелеринин бирээзи деп медресе билири;
- чүве билип алырынга сундулуг, бодун сайзырадырынга болгаш билиин бедидеринге сонургалдыг болуру;
- бодунун сонургалынын аайы-биле мергежилин медреселдиг шилири;
- бодунга таварышкан моралдыг бергедээшкinnerни ажып эртип шыдаары; бодунун кылдыныглары дээш, харыысалгалыг болуру (чаагай мөзү-бүдүштү хевирлээри, өске улустун шажын-чүдүлгезин, амыдыралче көрүжүн хүндүлээри, кижинин амыдыралында мөзү-бүдүш, чүдүлге, өг-бүле болгаш ниитилел деп билиглернин ужур-утказын билири дээш о.ө);
- өөредилгеге харыысалгалыг болурун хевирлээри; күш-ажылга ынак, хөй-ниитинин чугула ажыл-херээнге киржи билир дуржулгалыг болуру;

- кижинин болгаш ниитилелдин амыдыралынга өг-бүлениң ужур-дузазын медресеп билири; өг-бүлениң амыдыралының ыдыктыг чүүлдерин бодунга сиңирип, чоок кижилерин хүндүлөп, олар дээш сагыш човап билири;
- делегейде кижилерниң социалдыг, культурлуг амыдыралдың болгаш дылының, иштики культуразының байлаан барымдаалавышаан, бодунуң делегей көрүүшкүнүн амгы үениң эртеминин, ниитилел практиказының деңгелинге дүүштүр хевирлеп шыдаары;
- өске кижиге, ооң бодалынга, делегей көрүүшкүнүңгө, культуразынга, дылынга, чүдүлгезинге, боттут туружунга хүндүткелдиг хамаарылгалыг болуру;
- өске кижиле чугаалажып, ооң-биле билчип ап шыдаары;
- ниитилелдин чурумунга чагыртып билир;
- назы-хар аайы-биле школаның бот-башкарылгалыг ажил-херээнге киржип билири;
- чаагай амыдыралчы дуржулгага даянып, кадык болгаш айыыл чок амыдыралды тудуп шыдаары; берге байдалдарда дузаны кадары;
- Россияның болгаш делегейниң чоннарының уран чүүлүн болгаш чогаадыкчы ажил-чорудулгазын таварыштыр эстетиктиг мээ-медерелин сайзырадыры, чараш чүүлдүшингээдири (аңгы-аңгы чоннарның езу-чаңчылдарын илереткен чечен чогаалдарны сайгарары, кижиниң иштики делегейиниң чаражын тодарадыры, чогаалдарны номчуксаары, чуруктарны көрүксээри дээш о.ө);
- экологтук культураның үндезиннерин хевирлээри (бойдусту шинчилээри, көдээ ажил-агыйны билири, бойдусту чуруп көргүзери, аян-чорук кылыры, бойдусту камгалаары);
- тыва дылдың эстетиктиг дээштиин, үнезин медресеп билири; төрөөн дылынга ынак болгаш ону хумагалап, хүндүлөп, ол дээш чоргаарланыры; ону национал культураның кезээ кылдыр билип, арыг эдилээри;
- культура талазы-биле арга-дуржулгазын, билиглерин азы ук культура-биле холбашкан бүгү чүүлдерни школадан төрөөн дылын дамчыштыр шингээдип алыр дээрзин медресеп билири;

- дылдың байлак сөс курлавырын болгаш грамматиктиг аргаларын бодунуң бодалдарын болгаш сагыш-сеткилин хостуг илередирде четче ажыглап шыдаары; бодунуң чугаа-домаан хайгаарап, сайзырадып, экижидеринче чүткүлдүг болуру.

Метапредметтиг (эртем бүрүзүндөн чедип азы шингээдип алыр) түннелдер:

Метапредметтиг түннелдерде өөреникчилерниң **өске эртемнерге шингээдип алганы билиглер** болгаш **өөредилгениң бүгү талалыг кылдыныглары** (башкарылгалыг, угаап шингээдиринин, харылзажылга чорудар) кирип турар.

Программада материалды чүгле билиг кылдыр эвес, а ону амыдыралга чогулгалыг ажыглаарын билиндирери-биле *харылзажыр ажылчорудулгалыг (коммуникативно-деятельностный) арганы* ажыглаары көрдүнгөн. Курста харылзажылганың мергежилдерин сайзырадырынче болгаш өөредилгениң эртем харылзаалыг (метапредметтиг) түннелдеринче кичээнгейни күштелдирген. Ол дээрге тыва дылда чедип алганы билиглерни, арга-мергежилдерни амыдыралдың кандыг-даа айтырыгларын шиитпирлээрде ажыглап болур чугула байдалдарның тургустунганы болур. Төрээн тыва дылын өөредип тура, чугаага ажыглаар дыл аргаларын шилиир, чүвени шын угаап бодаар, бодалын чиге илередир арга-шинээн сорулгалыг сайзырадыры чугула. Өөреникчилерниң чугаа чорудулгазының улам ыңай сайзыралы тыва дылдың чурумчуткан тургузуунуң дугайында, чугааны байдалга дүүштүр ажыглаар дылдың онзагайларының дугайында билиглеринге үндезилеттинген. «Төрээн (тыва) дыл» эртеминде өөредиглер дыл болуушкуннарын сайгарып көөр арга-мергежилдерни сайзырадыр, ук арга-мергежилдерни бөлүктээр, чугаа культуразын сайзырадып кижизидер, номчулганың янзы-бүрү хевирлерин база медээ дилээр янзы-бүрү аргаларны ажыглаар, сөзүглелдерни эде тургузар, литературлуг дылдың нормаларын сагыыр дээн ышкаш өске-даа чаңчылдарны хевирлээринче угландырган.

Предметтиг түннелдери

1) Төрээн (тыва) дылынга чугаа чорудулгазының (чугааның) бүгү-ле хевирлерин ажыглап билири:

Дыңнаары болгаш номчууру:

- бижимел болгаш аас дыңнадыгда медээниң утказын шын билип алыры (чугааның утказы, сөзүглелдин темазы, кол утказы; кол болгаш немелде медээни ылгап шыдаары);

- аңгы-аңгы стильдерниң болгаш жанрларның сөзүглелдерин номчулганың янзы-бүрү хевирлеринге (сөзүглелден херек информацияны дилеп-тып номчууру, чүгүртү азы улуг-каралап номчууру, таныжып номчууру, шинчилел-сайгарылгалыг номчууру) таарыштыр ажыглап билири;

- тыва дылда аңгы-аңгы стильдерниң болгаш жанрларның сөзүглелдерин шын дыңнап билири; дыңнаарының янзы-бүрү хевирлерин (бир кижиниң тайылбыр чугаазындан болгаш аудио-, видеотехникадан сөзүглелдин кайы-бир кезээн шилип алгаш, дыңнаары, сөзүглелдин кыска утказы-биле таныжары болгаш ону тодазы-биле азы ылавылап дыңнаары) ажыглап билири;

- тыва дыл кырында информация (медээ) ап болур чүүлдерден, ооң иштинде өөредиглиг компакт-дискилерден, Интернет четкизинден; янзы-бүрү словарьлардан тайылбыр номнардан (справочниктер) болгаш электроннуг шыгжамырлардан медээлерни тып билири;

- тодаргай (бердинген) темага материалдарны тып, системажыдып билири; херек медээлерни боду тып билири; медээлерни чаартып азы ол-ла хевээр дамчыдып билири;

- сөзүглелдерниң утка, стилистика талазы-биле онзагайларын болгаш ажыглаан аргаларының аайы-биле дүүштүрүп болгаш деңнеп билири; литературлуг тыва дылдың шын адалгазының, лексиказы болгаш грамматиказының кол нормаларын сагыыры.

Чугаалаары болгаш бижиири:

- кылыр дээн ажыл-херээниң сорулгаларын (хууда болгаш эштери-биле) тодазы-биле билип, кандыг-даа ажылды чурум аайы-биле кылып, чедип алган түннелдерин үнелеп, аас болгаш бижимел чугаага илередип билири;

- төрөөн дылынга дыңнаан азы номчаан сөзүглелиниң утказын даалга езугаар дамчыдып (панны тургузуп, утказын чугаалап, допчулай бижип, үнелел берип) шыдаары;
- сөзүглелдин утказын, кымга хамаарыштырганын, чугааның байдалын барымдаалавышаан, аңгы-аңгы хевирлерге болгаш жанрларга тургузуп шыдаары;
- аас болгаш бижимел чугаага бодунуң бодалын хостуг илередири, сөзүглелдин тургузуунуң негелделерин сагыыры (бодалының ужур-уткалыын, дес-дараалашкаан, харылзаалыын, темага дүүшкээн дээш о.ө.); номчаан, дыңнаан, көргөн чүүлдеринге бодунуң хамаарылгазын шын илередири;
- монологтуң янзы-бүрү хевирлерин (тоожуушкун, чурумал, угаап бодааныышкын болгаш оларны холуй); диалогтуң янзы-бүрү хевирлерин: (хүндүлел аянын илередир диалог (этикетный диалог), айтырыг-харыы (диалог-распрос), чугаалажып орар кижизин чугаа чорударынче кыйгыраы, сонуургалын оттураы (диалог-побуждение), өске кижибиле бодал солчуру (диалог-обмен мнениями) дээш о.ө.) болгаш оларны холуй ажыглап билири;
- амгы тыва литературлуг дылда шын адалганың, лексиканың, грамматиканың кол нормаларын, стиль нормаларын херек кырында ажыглап билири; бижимел чугаага шын бижилгениң, пунктуацияның кол дүрүмнерин сагыыры;
- тыва чугаа этикединиң нормаларын хажытпайн, чугаага киржип шыдаары; чугаа үезинде арын-шырайын болгаш шимчээшкиннерин эптиг болгаш шын алдынары;
- өөренип азы ажыл кылып турар үезинде бодунуң хүн бүрүде чугаазын хайгаарап билири; чугааның утказының болгаш шын ажыглалының аайы-биле бодунуң дылын үнелеп билири; дылында грамматиктиг болгаш чугаа частырыгларын тып болгаш эдип билири; бодунуң тургусканы сөзүглелин хоюглап азы эдип, өскерттип, делгередиб билири;

• бодунуң үжилериниң мурнунга улуг эвес дыңнадыг, илеткелди кылып, рефераттың утказын дамчыдып билири; маргылдаалыг, чидиг айтырыгларны бадыткалдарга даянмышаан, шиитпирлеп билири;

2) “Тыва дыл” эртеминде алган билиглерин, мергежилдерин, чаңчылдарын амыдыралга хүн бүрүде ажыглап билири; төрөөн дылды өске эртемнерге билиг чедип алырының кол чепсээ кылдыр шын ажыглаары; ону өске-даа эртемнерде (даштыкы дыл, орус дыл болгаш чогаал дээш о.ө) дылдың аргаларын сайгарарынга ажыглап шыдаары;

3) долгандыр турар улус-биле харылзажып, кандыг-бир ажылды кылып тура, маргылдаалыг, чидиг айтырыглар шиитпирлээрде, эптиг чугаалажып, харылзажып билири; амыдыралчы болгаш ажыл-агыйжы чугаа үезинде тыва болгаш ниити чугаа культуразының негелделерин сагыыры.

ЭРТЕМНИҢ КОЛ УТКАЗЫ

8 КЛАСС (68 шак)

Кирилде тема

Чугаа сайзырадылгазы

1. Бүгү делегейниң төрөөн дылдар болгаш тыва дыл хүнүнүң дугайында.
2. Бүгү делегейниң төрөөн дылдар хүнүн кажан, каяа, чүге доктаатканын; тыва дыл хүнүнүң ужур-дузазын үнелээри. Чон бүрүзүңге төрөөн дылдың ужур-дузазын медресеп билири.

7 класска өөрөнгөн чүүлдерни катаптаары

Чугаа сайзырадылгазы

1. Дузалал чугаа кезектери болгаш аян сөстери. Сөс каттыжышкыны болгаш оларның холбаалары. Бөдүүн домак болгаш оон нарынчыттынар аргалары. Сөзүглел.

2. Дузалал чугаа кезектериниң морфологтуг сайгарылгазын кылыры. Бөдүүн домактың долу морфолог-синтаксистиг сайгарылгазын кылыры, бижик демдектерин сагыыры. Сөзүглелден нарынчыттынган бөдүүн домактарны, домактан сөс каттыжышкыннарын тып, оларның холбааларын тодарадыры.

Өске кижиниң чугаазын дамчыдар аргалар. Чугаа сайзырадылгазы

1. Өске кижиниң чугаазын дамчыдар аргалар дугайында.

Дорт болгаш доора чугаа дугайында билиг. Дорт чугааның мурнунда болгаш соонда авторнуң сөстери. Дорт чугааның иштинде авторнуң сөстери. Дорт чугаалыг домактарга бижик демдектери.

Цитата. Цитата ажыглаанда, бижик демдектери.

Дорт чугаалыг домактарның болгаш цитаталарның сөзүглел тургузарынга ужур-дузазы.

2. Дорт болгаш доора чугаалыг домактарга бижик демдектерин сагыыры. Дорт чугааны авторнуң сөстеринден аялга дузазы-биле ылгалдыр чугаалаары. Өске кижиниң чугаазын дорт чугаа-биле, доора чугаа-биле дамчыдары. Дорт чугааны дораа чугаа кылдыр өскертири. Цитаталарны чугаага ажыглаары.

8 класска чыл дургузунда өөрөнгөн чүүлдеринге катаптаашкын.

Чугаа сайзырадылгазы

Календарь-темалыг планнаашкын

№ по п/п	№ эгелер аайы-биле	Программа аайы-биле темалар	Өөреникчилерниң кылыр ажыл-чорудулгазының кол хевирлери	Шагы	Эрттирер хүнү		Немелде тайылбыр	Онаалга
					План ёзугаар	Херек кырында		
		Дыл, дыл дугайында ниити						
1.	1.	Дыл, дыл дугайында ниити билиг.	Тыва литературлуг дылдың болгаш ооң чоннун амыдыралынга ужур-дузазының дугайында чугаага киржир. «Бүгү делегейниң төрөөн дылдар хүнү» деп темага презентация белеткээр.	1	4.09			«Бүгү делегейниң төрөөн дылдар хүнү» деп темага презентация белеткээр.
2.	2.	Ноябрь 1 – тыва дыл хүнү.	Тыва дыл хүнүнүн дугайында чугаага киржир, ук байырлалга тураскааткан хана-солунну үндүрер. Демнежип ажылдаар: Тыва дылдың, ооң улустун аас чогаалынга болгаш тыва чечен чогаалга ужур-дузазының дугайында диалогту тургузар.	1	4.09			Төрөөн дыл дугайында 1 шүлүк доктаадыр
3.	3.	Тыва дыл – улустун аас чогаалының болгаш чечен чогаалының дылы.	Хөй-биле кады (коллектив-биле) ажылдаар: дыл дугайында үлегер домактар тывар. «Төрөөн дылывысты кадагалаалыңар!» деп кыйгырыг хевиринге сөзүглел тургузар. Ону классчылары-биле сайгарып чугаалажыр.	1	11.09			Дыл дугайында үлегер домактар бижиир

4.	4.	Чогаадыг	Чогаадыкчы ажыл: «Төрээн дыл чүге херегил?» деп угаап боданыышкынныг сөзүглел тургузар.	1	11.09			Чогаадыг «Төрээн дылым»
5-8.	1-4.	7 класска өөрөнгөн чүүлдеринге катаптаашкын	7 класска өөрөнгөн чүүлдеринге катаптаашкын	4	18.09 25.09			Хыналда айтырыгларга харыы
Синтаксис болгаш пунктуация								
9.	1.	Сөс каттыжыышкыны. Сөс каттыжыышкынының дугайында билиг.	Сөс каттыжыышкынын нарын болгаш составтыг сөстерден ылгаап билир.	1	2.10			М.27, ар.172, Т.д.6-7 кл., 2007
10.	2.	Сөс каттыжыышкынының сөстен болгаш домактан ылгалы.	Сөс каттыжыышкынын нарын болгаш составтыг сөстерден ылгаар.	1	2.10			М.25,26, ар.172, Т.д.6-7 кл.2007
11-12.	3-4.	Сөс каттыжыышкыннарының холбажыр аргалары: башкарылга, хамааржылга, каттыжылга.	Башкарылга, хамааржылга, каттыжылга холбаазы-биле каттышкан сөстерниң уткалыг харылзааларын ылгаар Хөй-биле кады (коллектив-биле) ажылдаар: аңгы-аңгы холбааларлыг сөс каттыжыышкыннарын тургузар.	2	9.10			М.38, ар.178, Т.д.2007
13.	5.	Бөдүүн болгаш нарын сөс каттыжыышкыннары.	Демнежип ажылдаар: бөдүүн болгаш нарын сөс каттыжыышкыннарын ылгаар.	1	16.10			М.34, ар.195, Т.д.10-11, 2007
14.	6.	Сөс каттыжыышкыннарының	Бөлүк аайы-биле ажылдаар: сөс каттыжыышкыннарының синтаксистиг сайгарылгазын кылыр.	1	16.10			Бердинген с.к.сайгарар

		синтаксистиг сайгарылгазы.						
15.	7.	Катаптаашкын	Алган билиглерин катаптаар	1	23.10			Сөзүглел-биле ажыл
16.	8.	Хыналда ажыл	Алган билиглерин бадыткаар. Немелде онаалгаларны күүседир.	1	23.10			С.к. сайгарар
17.	9.	Бөдүүн домак. Домактын чугула кежигүннери	<p>Ийи чугула кежигүннүг домактарны танып тывар. Домакка чугаа кезектериниң туружун сактып алыр.</p> <p>Демнежип ажылдаар: Кол сөс биле сөглекчини танып тывар, оларның кандыг чугаа кезектери-биле илереттинерин тодарадыр.</p> <p>Бөлүк аайы-биле ажылдаар: Сөглекчиниң хевирлерин аңгылаар болгаш оларны домакка ажыглаар: кылыг сөстүг бөдүүн, кылыг сөстүг составтыг, ат сөстүг составтыг.</p> <p>Сөглекчиниң составында модальдыг сөстөрни таныыр. Сөглекчиниң составында модальдыг сөстөрниң дузазы-биле кижиниң дыңнап турары болуушкунга хамаарылгазын (бүзүрээнин, бадыткаанын, чигзингенин, даап бодаанын) илередир.</p> <p>Домактын синтаксистиг сайгарылгазын кылыр.</p>	1	13.11			Делгеренгей эвес бөдүүн домактарны сөзүглелден тывар. «Домактын чугула кежигүннери» деп төлевилелден тургузар.

18.	10.	Немелде. Дорт болгаш доора немелделер, оларның илереттинери.	Домактың ийиги черге кежигүннерин аңгылап тывар онаалгаларлыг мергежилгелерни күүседир: (дорт болгаш доора немелделер)	1	13.11			М.102- ,103,ар.208.Т. д 6-7 кл.2007
19.	11.	Тодарадылга болгаш капсырылга, оларның илереттинери.	Тодарадылга болгаш капсырылга; үениң, туруштуң, кылдыныг аргазының, чылдагаанның болгаш сорулганың, хемчегниң байдалдарын), оларның кандыг чугаа кезектери-биле илереттинерин сайгарар.	1	20.11			М.109,112, ар.212 .Т.д 6- 7кл.2007
20.	12.	Байдалдар, оларның утка аайы-биле бөлүктери: үениң, туруштуң, кылдыныг аргазының, чылдагаанның болгаш сорулганың, хемчегниң байдалдары. Байдалдарның илереттинери.Домактың синтаксистиг сайгарылгазы.	Өөредилге номунда материалдарының ниити сайгарылгазынга киржир, мергежилгелерниң онаалгаларын күүседир. Бот ажылдаар: Байдалдарны бөлүктээр, оларны таблицага чижектери-биле көгүзер. Ийиги черге кежигүннеринге онаалгаларлыг карточкаларны кылыр. Делгеренгей домактың синтаксистиг сайгарылгазын кылыр	1	20.11			М.120,121, ар.216, Т.д 6- 7 кл.2007
21.	13.	Хыналда ажыл	Алган билиглерин бадыткаар. Немелде онаалгаларны күүседир.	1	27.11			Синтаксистиг сайгарылгала р
22.	14.	Чаңгыс составтыг (чугула кежигүннүг) домактар дугайында билиг	Чаңгыс чугула кежигүннүг домактар дугайында чугаага киржир. Демнежип ажылдаар: Чаңгыс чугула кежигүннүг домактарның хевирлерин аңгылаар.	1	27.11			М.131,ар.222; Т.д 6-7 кл.2007

23.	15.	Чаңгыс составтыг домактарның хевирлери. Сөглөкчи хевирлиг чаңгыс составтыг домактар. Тодаргай арынның домак.	Чаңгыс чугула кежигүннүг домактар кирип турар сөзүглелдер тургузар. Бөлүк аайы-биле ажылдаар: Чаңгыс чугула кежигүннүг домактарның сайгарылгазын кылыр, чечен чогаалдан оларның чижектерин тывар.	1	4.12			М.135, ар.224.Т.д 6-7 кл.2007
24.	16.	Тодаргай эвес арынның домак. Арын чок домактар. Кол сөс хевирлиг чаңгыс составтыг домактар. Ат домактары.	Чаңгыс чугула кежигүннүг домактарның синтаксистиг сайгарылгазын кылыр. Сюжеттиг чурук-биле ажылдаар. Уткалыг, дедараалашкак домактардан тургустунган сөзүглелди чогаадыр.	1	4.12			М.139,140,150 ар 226. Т.д 6-7 кл.2007
25.	17.	Чаңгыс составтыг бөдүүн домактарның сөзүглел тургузарынга ужурдузазы. Чаңгыс составтыг домактарның синтаксистиг сайгарылгазы	Чаңгыс чугула кежигүннүг домактарны ажыглап тургаш, «Мээң өрээлим» деп темага чогаадыг-чурумалды бижиир. Орфографтыг болгаш пунктуастыг нормаларны сагыыр.	1	11.12			Чогаадыг-чурумал « Мээң өрээлим»
26.	18.	Катаптаашкын	Өөрөнгөн темаларын катаптаар.	1	11.12			Сөзүглел-биле ажыл
27.	19.	Сөзүглелге даянып, угаап-боданыышкынның чогаадыг	Харылзаалыг чугаазын сайзырадыры	1	18.12			Чогаадыг

28.	20.	Чаңгыс аймак кежигүннерлиг домактар Чаңгыс аймак кежигүннерниң илереттинери.	Мергежилгелерни күүседир. Схема ёзугаар бердингендомактарны сайгарар. Демнежип ажылдаар: Чаңгыс аймак кежигүннерниң кандыг чугаа кезээ-биле илереттингенин тодарадыр.	1	18.12			М.168,ар.240. Т.д 6-7 кл.2007
29.	21.	Чаңгыс аймак кежигүннерниң холбажыр аргалары.	Бөлүк аайы-биле ажылдаар: Чаңгыс аймак кежигүннер-биле нарынчылтынган домактарны танып тывар, бижик демдектерин сагыыр. Чаңгыс аймак кежигүннерниң каттыжар аргаларын тодарадыр: үн аяны азы чагырыштырбас эвилелдер.	1	25.12			М.174,176, ар.243. Т.д 6-7 кл.2007
30-31.	22-23.	Чаңгыс аймак кежигүннерлиг домактарга түннекчи сөстөр болгаш оларга бижик демдектери.	Хөй-биле кады (коллектив-биле) ажылдаар: Чаңгыс аймак кежигүннерниң түннекчи сөстөрүн тывар болгаш бижик демдектерин сагыыр.	2	25.12			М.195-196, ар 253. Т.д 6-7 кл.2007
32.	24.	Чаңгыс аймак болгаш чаңгыс аймак эвес тодарадылгалар, оларга бижик демдектери.	Чаңгыс аймак болгаш чаңгыс аймак эвес тодарадылгаларны аңгылаар, бижик демдектерин сагыыр.	1	15.01			М.190,191, ар.250. Т.д 6-7 кл.2007
33.	25.	Домактың чаңгыс аймак кежигүннер дузазы-биле нарынчылтынары.	Домактың чаңгыс аймак кежигүннер дузазы-биле нарынчылтынарын тайылбырлаар. Өөрөдилге номунда материалдарның ниити сайгарылгазынга киржир, мергежилгелерниң онаалгаларын күүседир	1	15.01			М.200, ар 255. Т.д 6-7 кл.2007
34.	26.	Катаптаашкын	Өөрөнгөн темаларын катаптаар.	1	22.01			Карточкалар белеткээр

35.	27.	Хыналда ажыл	Алган билиглерин бадыткаар. Немелде онаалгаларны күүседир.	1	22.01			Дүрүмнерни катаптаар
36.	28.	Адалга дугайында билиг. Делгеренгей болгаш делгеренгей эвес адалгалар.	Өөрөдилге номунда материалдарның ниити сайгарылгазынга киржир, мергежилгелерниң онаалгаларын күүседир.	1	29.01			М.203, ар.258. Т.д 6-7 кл.2007
37.	29.	Адалганың интонациязы: домактың мурнунга, ортузунга болгаш соонга.	Адалгалыг домактарны тургузар. Демнежип ажылдаар: Адалгалыг домактарга интонацияны өөренип көөр; сөзүглелде адалгалыг домактарны сактып чугаалаар, удур-дедир хынажыр.	1	29.01			Сөзүглел-биле ажыл
38.	30.	Адалгаларны тускайлаары	Домакта адалгаларны тускайлаар онаалгалыг мергежилгелерни күүседир.	1	5.02			Сөзүглел-биле ажыл
39-40.	31-32..	Кирилде сөстөр. Кирилде домактар.	Өөрөдилге номунда материалдарның ниити сайгарылгазынга киржир, мергежилгелерниң онаалгаларын күүседир.	2	5.02 12.02			М.209, ар.261 Т.д 6-7 кл.2007
41.	33.	Кирилде сөстөр болгаш кирилде домактарлыг домактарга интонацияның ужур-дузазы.	Кирилде сөстөр болгаш кирилде домактарлыг домактарны чогаадыр, оларны сөзүглел тургузарынга ажыглаар	1	12.02			М.208, ар.261.
42.	34.	Катаптаашкын	Өөрөнгөн темаларын катаптаар.	1	19.02			Хыналда онаалгалар.
43.	35.	Хыналда ажыл	Алган билиглерин бадыткаар. Немелде онаалгаларны күүседир.	1	19.02			Сөзүглел-биле ажыл

44.	36.	Нарынчылтынган домактар дугайында билиг.	Өөредилге номунда материалдарның ниити сайгарылгазынга киржир, мергежилгелерниң онаалгаларын күүседир.	1	26.02			М.38, ар.18.Т.д.8-9,2001
45.	37.	Домактың делгеренгей кезигүүнер-биле нарынчылтынары, оларга бижик демдектери.	Демнежип ажылдаар: Домактың нарынчылтынар аргазын тодарадыр. Демнежип ажылдаар: Нарынчылтынган домактарны танып тывар, оларны чогаадыр.	1	26.02			«Нарынчылтынган домактарның бөдүүн домактан ылгалы» деп темага дыңнадыг белеткээр.

46.	38.	Причастиелиг бөлүглелдер-биле илереттинген делгеренгей тодарадылгалар-биле домактың нарынчылтынары.	Бөлүк аайы-биле ажылдаар: Причастиелиг, бөлүглелдер-биле нарынчылтынган домактарны танып тывар, оларны чогаадыр.	1	4.03			М.65, ар.30, Т.д.8-9,2001
47-48.	39-40.	Причастиелиг бөлүглелдер-биле илереттинген делгеренгей байдал-биле домактың нарынчылтынары.	Деңнелгелиг бөлүглелдер-биле , делгеренгей болгаш делгеренгей эвес адалгалар-биле, киирилде сөстөр.	2	4.03 11.03			М.66, ар.31. Т.д.8-9,2001

49.	41.	Деепричастиелиг бөлүглелдер-биле илереттинген делгеренгей кежигүннер-биле домактын нарынчыттынары.	Деепричастиелиг бөлүглелдер-биле нарынчыттынган домактарны танып тывар, оларны чогаадыр, бижик демдектерин шын салып билири	1	11.03			М.60, ар.28, Т.д.8-9,2001
50-51.	42-43.	Деңнелгелиг бөлүглелдер-биле илереттинген делгеренгей кежигүннер-биле домактын нарынчыттынары.	Нарынчыттынган домактарны чечен чогаал сөзүглелдеринден тывар. Оларны аас болгаш бижимел чугаага ажыглаар.	2	18.03			М.50, ар.24. Т.д.8-9,2001
52.	44.	Домактын адалгалар-биле нарынчыттынары	Адалгалар-биле нарынчыттынган домактарга бижик демдектерин болгаш үн аянын сагыыр.	1	1.04			Сөзүглел-биле ажыл
53.	45.	Кириилде болгаш кириилде домактар-биле нарынчыттынары, оларга бижик демдектери.	Кириилде домактар-биле нарынчыттынган домактарны сайгарар онаалгалыг мергежилгелерни күүседир.	1	1.04			М.211, ар.262. Т.д 6-7 кл.2007
54.	46.	Нарынчыттынган домактарның сөзүглел тургузарына ужур-дузазы.	Нарынчыттынган домактардан сөзүглел тургузуп билири	1	8.04			Сөзүглел-биле ажыл.
55.	47.	Нарынчыттынган домактарның синтаксистиг сайгарылгазы. Нарынчыттынган домактарга катаптаашкын	Нарынчыттынган домактарның синтаксистиг сайгарылгазын шын кылып билири	1	8.04			Синтаксистиг сайгарылга

56.	48.	Хыналда ажыл	Алган билиглерин бадыйткаар. Немелде онаалгаларны күүседир.	1	15.04			Өөренип эрткенин катаптаары
57.	49.	Бердинген сөзүглелге угаап боданыышкынныг чогаадыг	Харылзаалыг чугаазын сайзырадыры	1	15.04			Чогаадыгны чедир бижиир
Чугаа, чугаалажып харылзажыры болгаш чугаа культуразы								
58.	1.	Монолог-чурумал	Монологтуң хевирлериниң дугайында чугааны чорудар.	1	22.04			Сөзүглел-биле ажыл.
59.	2.	Монолог-угаап боданыышкын. Монолог-тоожушкун.	Башкызы-биле улуг эвес эртем-шинчилел ажылын чорудар, ооң дугайында дыңнадыгны белеткээш, улус мурнунга чугаалаар.	1	22.04 29.04			Сөзүглел-биле ажыл.
60.	3.	Эртем-шинчилел ажылы – монологтуң бир хевири	Монологтуң хевирлериниң дугайында чугааны чорудар. Улуг эвес эртем-шинчилел ажылын чорудар, ооң дугайында дыңнадыгны белеткээш, улус мурнунга чугаалаар.	1	29.04			Эртем-шинчилел ажылының чижээ
61.	4.	Диалог	Диалогту тургузар, өске өөреникчилерниң тургусканы диалогтуң шынарын үнелеп, бодунун бодалын илередир.	1	6.05			Бердинген темаларга диалог тургузар
62.	5.	Бердинген сөзүглелге угаап боданыышкынныг чогаадыг	Харылзаалыг чугаазын сайзырадыры	1	6.05			Чогаадыгны чедир бижиир

63-65.	6-8.	Чыл төнчүзүндө түннел катаптаашкын Сөс каттыжышкыны. Бөдүүн домак. Нарынчыттырган бөдүүн домактар	Тус-тузунда тема аайы-биле демнежип, хөй-биле кады (коллектив-биле), бөлүк аайы-биле болгаш бот ажылдаар.	3	13.05 20.05			Хыналда тестилер-биле ажыл
66-67.	9.	Хыналда ажыл	Алган билиглерин бадыткаар. Немелде онаалгаларны күүседир.	2	27.05			Грамматиктиг сайгарылгалар
68	10.	Частырыглар-биле ажыл	Эрткен темаларын быжыглап, частырыглар болдурбазын чедип алыр	1	29.05			Чайгы онаалгалар